

10. 4. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti podle relevantní judikatury

Slovem exekuce se ve středověku označovala poprava, v některých jazycích přetrvalo toto označení dodnes (angl. execution, fr. exécution). V současné České republice exekuce znamená proces vymáhání soudem přiznané, avšak přesto neuhrazené, pohledávky. Pro řadu dlužníků však exekuce představuje ekonomickou smrt a tedy symbolicky jakousi popravu dodnes.

Vzhledem k vysokému počtu nařízených exekucí (820 000 v roce 2012, 714 000 v roce 2013) i k občasným, avšak výrazně medializovaným excesům vykonavatelů se exekutoři pomalu stávají veřejným nepřítelem číslo jedna a tažení proti nim se začínají účastnit i některá média (např. kampaň PROTI GAUNERŮM jedné nejmenované televize).

Je samozřejmé, že vzhledem k vysokému počtu nařízených exekucí občas dojde k pochybením. Je však také spravedlivé poznamenat, že výkon exekuční činnosti je řadou povinných chápán jako příkoří, nikoliv jako následek jejich neschopnosti (nebo nelibosti) dostát svým závazkům. Rovněž dochází k situacím, kdy exekuce probíhá v souladu se zákonem, avšak povinní se místo porady s právníkem se svou svízelnou situací svěřují u piva nebo u kávy svým známým a z jejich rad si pak vytvářejí právní názor na oprávněnost exekuce. Exekutorům je tak někdy přičítáno ke zlu i jednání, které je zcela v souladu se zákonem. V oblasti exekucí je tak mezi laickou veřejností zakořeněno velké množství právních pověr, založených často na jednoduchém jazykovém výkladu jednoho §, bez jakýchkoliv dalších souvislostí. Jedním z takto vykládaných ustanovení je § 322 občanského soudního řádu, upravující věci nepodléhající výkonu rozhodnutí (jehož aplikaci v exekučním řízení předpokládá exekuční řád v § 69).

Největšího nepochopení se dostává dvěma spojením: *obvyklé vybavení domácnosti* (§ 322 odst. 2 písm. a)) a *nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti* (§ 322 odst. 3). V praxi lze pak slyšet nejrůznější argumenty, jako např. „vždyť televizi má dneska každý“ nebo „já v tom autě vozím materiál“. Proto jsem se rozhodl přiblížit judikaturu týkající se uvedených ustanovení.

Například otázku, zda lze televizor považovat za obvyklé vybavení domácnosti posuzoval Nejvyšší soud ČR, s jehož závěry se můžeme seznámit v usnesení spis. zn. 20 Cdo 180/2003 ze dne 26.2.2004, kde je uvedeno: „*Je součástí konstantní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu názor, že to, které věci jsou vyloučeny z výkonu rozhodnutí, má-li jít o věci tvořící "obvyklé vybavení domácnosti" ve smyslu § 322 odst. 2 písm. a) o. s. ř., je nutné posuzovat z hlediska uvozujícího ustanovení § 322 odst. 1 o. s. ř. a tam vtěleného hlediska jejich "nezbytné potřeby" při uspokojování hmotných potřeb povinného a jeho rodiny; proto výkonem rozhodnutí nelze postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování těch životních potřeb, které lze hodnotit jako základní (majetek, jenž reflektuje potřebu "nezbytnou"). Byť ustanovení § 322 o. s. ř. vyjadřuje princip ochrany povinného v exekučním řízení, nelze ztratit se zřetele, že tato ochrana je logicky limitována tím, o co v tomto řízení jde; totiž vymoci (a nikoli naopak) plnění, jež bylo kvalifikovaně uloženo, resp. k plnění stanoveno. Skutečnost, že určité věci - se zřetelem k aktuálním sociálním standardům - tvoří i typické vybavení domácnosti (kupř. barevný televizor, přehrávací aparatura, sedací souprava apod.), ještě neznamená, že jsou věcmi nezbytně potřebnými. I když jsou tedy součástí tzv. obvyklého vybavení domácnosti, nemusí být z výkonu vyloučeny, jestliže jsou současně věcmi (posuzováno především z objektivního hlediska)*

k uspokojování potřeb povinného zbytnými. Okolnost, že tyto věci byly dosud povinným užívány "běžně" a "přirozeně" v sledovaných souvislostech významná není; měřítko nezbytnosti se totiž neodvívá pouze od četnosti a způsobu užívání věcí, nýbrž má základ v úvaze, zda lze na povinném požadovat, aby se při uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny bez uvedených věcí obešel, případně je uspokojoval na kvalitativně nižší úrovni, s nižšími náklady, dáváje přednost plnění svých zákonných povinností“.

Méně jednoznačná je již situace v případě exekučního prodeje automatické pračky. Jak vyplývá z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem spis. zn. 10 co 932/2004 ze dne 17.10.2005, je nutné zkoumat, zda ji povinný (objektivně) nezbytně potřebuje k uspokojování potřeb svých či své rodiny. Protože v uvedeném případě nepečovala povinná o děti útlého věku, nesplnila automatická pračka podmínku obvyklého vybavení domácnosti. Analogicky tak lze dovodit, že např. při péči o dlouhodobě nemocného člena rodiny, která musí probíhat v antiseptickém prostředí, by automatickou pračku bylo nutné za obvyklé vybavení domácnosti považovat.

Za věci nezbytně nutné k výkonu podnikatelské činnosti je pak v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 20 Cdo 2621/2012 ze dne 27.11.2012 nutno považovat pouze takové věci, které alespoň v minimálním rozsahu umožní pokračovat v podnikání. K organizačním a ekonomickým obtížím vzniklým postižením věci se nepřihlíží. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší soud ČR již v usnesení spis. zn. 21 Cdo 698/2000 ze dne 19.9.2000, ve kterém se zabýval vztahem mezi předmětem podnikání a (spolu)vlastnictvím nemovitosti. V něm uzavřel, že exekuce spoluvlastnického podílu by i specificky upravené nemovitosti, není překážkou dalšího provozování hostinské činnosti bez ubytovacích zařízení. Pokud by tedy předmětem podnikání byla ubytovací činnost, nebylo by možné exekuci nemovitosti provést. Pokud však předmět podnikání není nerozdílně spojen s nemovitostí ve vlastnictví povinného, nejedná se o věc nezbytně nutnou k výkonu podnikatelské činnosti.

Na závěr připojím ještě citaci z právní věty usnesení Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 20 Cdo 3244/2008 ze dne 15.10.2010: „Ačkoli ustanovení § 322 o. s. ř. vyjadřuje princip ochrany povinného při výkonu rozhodnutí, nelze ztratit ze zřetele, že tato ochrana je limitována tím, o co v tomto řízení především jde, totiž vymoci (a nikoli naopak) plnění, jež bylo povinnému uloženo exekučním titulem. Ustanovení § 322 o. s. ř. je proto třeba vykládat restriktivně a podřadit pod ně pouze věci, které povinný nemůže postrádat, aniž by tím byla snížena jeho lidská důstojnost“.

Mgr. Milan Zeman

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná řešerše](#)

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)